

นิพนธ์ต้นฉบับ

Original Article

การเคลื่อนย้ายของหญิงอาชีพพิเศษในสถานบริการ อำเภอเมือง
จังหวัดราชบุรี

Migration of Female Prostitutes in Brothels,
Muang District, Ratchaburi

ถวิล สังคมณี ศษ.บ., สศ.บ., น.บ.*

Thawin Sangkamanee B.Ed., B.P.H., LL.B.*

อรุณ แสงบัณฑาศ สศ.บ.**

Arun Sangpudsa B.P.H.**

* สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 4 ราชบุรี

* Office of CDC Region 4, Ratchaburi

** ศูนย์กามโรคและโรคเอดส์เขต 4 ราชบุรี

** STD and AIDS Control Center Region 4,
Ratchaburi

บทคัดย่อ

ได้ทำการศึกษาการเคลื่อนย้ายของหญิงอาชีพพิเศษในสถานบริการ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี ที่มารับการตรวจสุขภาพ ณ ศูนย์กามโรคเขต 4 ราชบุรี ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2534 ถึง 30 กันยายน 2535 จำนวน 2,357 ราย เป็นประเภทโดยตรง 1,281 ราย (ร้อยละ 54.35) และประเภทแอบแฝง 1,076 ราย (ร้อยละ 45.65) ผลการศึกษาพบว่า หญิงอาชีพพิเศษมีการเคลื่อนย้าย คิดเป็นร้อยละ 42.34 ไม่เคลื่อนย้ายร้อยละ 57.66 ในกลุ่มที่มีการเคลื่อนย้ายเป็นการย้ายเข้าร้อยละ 21.09 และย้ายออกร้อยละ 21.26 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง มีการเคลื่อนย้าย คิดเป็นร้อยละ 40.12 เป็นการย้ายเข้าร้อยละ 26.45 และย้ายออกร้อยละ 19.67 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หญิงอาชีพพิเศษประเภทแอบแฝง มีการเคลื่อนย้ายคิดเป็นร้อยละ 44.98 เป็นการย้ายเข้าร้อยละ 21.84 และย้ายออกร้อยละ 23.14 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อเปรียบเทียบ การย้าย การย้ายเข้า การย้ายออก ระหว่างประเภทโดยตรงกับประเภทแอบแฝง พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

หญิงอาชีพพิเศษที่ย้ายเข้ามาในสถานบริการ พบว่า เป็นรายใหม่มากกว่ารายเก่า คิดเป็นร้อยละ 77.46 และ 22.54 ตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ABSTRACT

The study emphasized on the migration of female prostitutes in brothels in Muang District, Ratchaburi, who had come to receive medical services from the Venereal Disease Control Centre, Region 4, Ratchaburi province, during the period from 1 October 1991 - 30 September 1992. There were 2,357 cases: 1,281 direct prostitutes (54.35%) and 1,076 indirect prostitutes (45.65%)

It was found that migration was reported in 42.34% of the samples. The rate of migrating-in was 21.09% where as the rate of migrating-out was 21.26%. Direct prostitute group had migration around 40.12%. The rate of migrating-in was 26.45% and the rate of migrating-out was 19.67%, which was not significantly different. In indirect prostitute group, 44.98% of them reported migration. The rate of migrating-in was 21.48% and the rate of migrating-out was 23.14% which was also not significantly different.

It is revealed that the migrating-in prostitutes were found to be more new cases (77.46%) than those old ones (22.54%), the difference was statistically significant.

บทนำ

การควบคุมกามโรคและโรคเอดส์ในปัจจุบัน นับว่ายังมีปัญหาอุปสรรคอยู่มาก โดยเฉพาะในกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษ ซึ่งเป็นกลุ่มสำคัญในการแพร่เชื้อ กามโรคและเอดส์ ร้อยละ 98-99 ของผู้ป่วยกามโรคชาย จะมีประวัติการสัมผัสทางเพศกับหญิงอาชีพพิเศษ⁽¹⁾ ซึ่งถือกันว่าหญิงอาชีพพิเศษเป็นแหล่งแพร่โรคที่สำคัญ และบุคคลเหล่านี้มักจะอยู่รวมกันในสถานเริงรมย์ต่างๆ จึงมีโอกาสเป็นทั้งผู้รับและผู้แพร่โรคได้ง่ายในเวลาเดียวกัน จากรายงานการเฝ้าระวังผู้ติดเชื้อเอดส์ เฉพาะพื้นที่ ครั้งที่ 1- 8⁽²⁾ พบว่า หญิงอาชีพพิเศษในจังหวัดราชบุรีมีแนวโน้มติดเชื้อเอดส์สูงขึ้นทั้งประเภทโดยตรงและประเภทแอบแฝง ดังนั้น การควบคุมหญิงอาชีพพิเศษในแหล่งแพร่โรคจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง กองกามโรคจึงได้กำหนดมาตรการหรือแนวทางในการควบคุมแหล่งแพร่ไว้เพื่อให้หน่วยงานกามโรคยึดถือปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน⁽¹⁾

จากการศึกษาข้อมูลการควบคุมแหล่งแพร่โรคของศูนย์กามโรคและโรคเอดส์เขต 4 ราชบุรีที่ผ่านมา แสดงให้เห็นว่าหญิงอาชีพพิเศษมีการย้ายเข้า-ย้าย

ออกในสถานบริการในช่วงของแต่ละเดือนเป็นจำนวนมากและเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ซึ่งการโยกย้ายเปลี่ยนสถานที่ประกอบอาชีพของหญิงอาชีพพิเศษเป็นเรื่องปกติที่พบอยู่เสมอ⁽³⁾ จากการเคลื่อนย้ายในลักษณะดังกล่าว จึงน่าจะเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งที่ทำให้การดำเนินงานด้านระบาดวิทยาในกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร ดังแสดงให้เห็นจากรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์กามโรคเขต 4 ราชบุรี ปี 2530-2535⁽⁴⁾ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการเคลื่อนย้ายของหญิงอาชีพพิเศษในสถานบริการ อำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และเปรียบเทียบการย้ายของหญิงอาชีพพิเศษระหว่างประเภทโดยตรงกับประเภทแอบแฝง และระหว่างรายใหม่กับรายเก่า

วิธีดำเนินการ

1. ประชากรตัวอย่างในการศึกษาเป็นหญิงอาชีพพิเศษในสถานบริการเขตอำเภอเมืองจังหวัดราชบุรี ที่มารับการตรวจสุขภาพ ณ ศูนย์กามโรค เขต 4 ราชบุรี ในช่วงตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2534 ถึง 30 กันยายน 2535 จำนวน 2,357 ราย
2. หญิงอาชีพพิเศษที่มารับการตรวจสุขภาพ

ทุกรายจะได้รับการบริการจนครบตามขั้นตอนการให้บริการ และเจ้าหน้าที่งานระบาดวิทยาจะเก็บบันทึกข้อมูลรายละเอียดต่างๆของหญิงอาชีพพิเศษแต่ละคนลงในสมุดทะเบียนควบคุมแหล่งแพร่ฯ ไว้ทุกครั้ง

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลประชากรตัวอย่างจากทะเบียนควบคุมแหล่งแพร่ฯ งานระบาดวิทยาของศูนย์กามโรคเขต 4 ราชบุรี ลงในแบบฟอร์มที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น ซึ่งกอบด้วยส่วนของข้อมูลจำนวนหญิงอาชีพพิเศษทั้งหมดจำแนกเป็นประเภทโดยตรง - ประเภทแอบแฝง และจำนวนรายใหม่ - รายเก่า จำนวนการย้ายเข้า - ย้ายออก โดยเก็บข้อมูลจำแนกออกเป็นรายเดือน

4. ข้อมูลที่ได้จะนำมารวบรวม เรียบเรียง จัดระเบียบ และตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อเตรียมการวิเคราะห์ต่อไป

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาอัตราการเคลื่อนย้ายของกลุ่มประชากรตัวอย่างที่ใช้ศึกษาโดยใช้สถิติร้อยละ ค่าเฉลี่ย และเปรียบเทียบหาความแตกต่างทางสถิติโดยใช้ UNPAIR'S T-Test ที่ระดับความเชื่อมั่น 95%

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. หญิงอาชีพพิเศษรายใดที่อยู่ในสถานบริการแต่ไม่ได้มารับการตรวจสุขภาพ ณ ศูนย์กามโรคเขต 4 ราชบุรี จะไม่นับรวมเป็นประชากรที่ใช้ศึกษา

2. การย้ายในแต่ละเดือนของหญิงอาชีพพิเศษแต่ละคน ถ้ามีการย้ายเข้า-ย้ายออกหลายครั้งในระหว่างเดือนเดียวกัน ให้นับเป็นการย้ายเข้าหรือย้ายออกเพียง 1 คน หรือ 1 ราย

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. การย้ายเข้า หมายถึง การย้ายของหญิงอาชีพพิเศษจากสถานที่อื่น ๆ เข้ามาอยู่ในสถานบริการเขตอำเภอเมืองราชบุรี ในแต่ละเดือน

2. การย้ายออก หมายถึง การย้ายของหญิงอาชีพพิเศษที่อยู่ในสถานบริการเขตอำเภอเมืองราชบุรี แล้วย้ายออกไปนอกเขตอำเภอเมืองราชบุรีในแต่ละเดือน

3. หญิงอาชีพพิเศษรายใหม่ หมายถึง หญิงอาชีพพิเศษที่ย้ายเข้ามาอยู่ในสถานบริการเขตอำเภอเมืองราชบุรี เป็นครั้งแรกในปีงบประมาณ

4. หญิงอาชีพพิเศษรายเก่า หมายถึง หญิงอาชีพพิเศษที่เคยเข้ามาอยู่ในสถานบริการเขตอำเภอเมืองราชบุรีแล้วในปีงบประมาณแต่ต่อมาได้ย้ายออกไปนอกเขตอำเภอเมืองราชบุรี และในเดือนนี้ได้ย้ายกลับเข้ามาอยู่ในสถานบริการเขตอำเภอเมืองราชบุรีอีก

ผลการศึกษา

1. ลักษณะทั่วไปของประชากรตัวอย่างที่ศึกษา

เป็นหญิงอาชีพพิเศษในสถานบริการเขตอำเภอเมือง จังหวัดราชบุรี และมาตรวจสุขภาพ ณ ศูนย์กามโรคเขต 4 ราชบุรี ในช่วงตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2535 ถึง 30 กันยายน 2535 จำนวน 2,357 ราย เป็นหญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง 1,281 ราย (ร้อยละ 54.35) เป็นประเภทแอบแฝง 1,076 ราย (ร้อยละ 45.65) (ดูตารางที่ 1)

2. ลักษณะการเคลื่อนย้ายของหญิงอาชีพพิเศษ

2.1 จากจำนวนหญิงอาชีพพิเศษทั้งสิ้น 2,357 ราย พบว่า มีการเคลื่อนย้าย 998 ราย ร้อยละ 42.34 และไม่เคลื่อนย้าย 1,359 ราย ร้อยละ 57.66 และพบว่า หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง มีการเคลื่อนย้ายคิดเป็นร้อยละ 40.12 และไม่เคลื่อนย้ายร้อยละ 59.88 ประเภทแอบแฝงมีการเคลื่อนย้ายคิดเป็นร้อยละ 44.98 และไม่เคลื่อนย้ายร้อยละ 55.02 (ดูตารางที่ 2)

2.2 ในกลุ่มที่มีการเคลื่อนย้าย จำนวน 998 ราย เป็นการย้ายเข้า 497 ราย ร้อยละ 21.09 และย้ายออก

501 ราย ร้อยละ 21.26 (ดูตารางที่ 3) และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการย้ายเข้ากับการย้ายออกแล้วไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P > 0.05$

2.3 หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง จำนวน 1,281 ราย มีการเคลื่อนย้าย 514 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.12 เป็นการย้ายเข้า ร้อยละ 20.45 และย้ายออก ร้อยละ 19.67 (ดูตารางที่ 3) และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการย้ายเข้ากับการย้ายออกแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P > 0.05$

2.4 หญิงอาชีพพิเศษประเภทแอบแฝง จำนวน 1,076 ราย มีการเคลื่อนย้าย 484 ราย คิดเป็นร้อยละ 44.98 เป็นการย้ายเข้าร้อยละ 21.84 และย้ายออก ร้อยละ 23.14 (ดูตารางที่ 3) และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย การย้ายเข้ากับการย้ายออกแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P > 0.05$

3. เปรียบเทียบการย้ายหญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรงกับประเภทแอบแฝง

3.1 การเคลื่อนย้าย จากจำนวนที่มีการเคลื่อนย้ายทั้งสิ้น 998 ราย เป็นประเภทโดยตรง คิดเป็นร้อยละ 51.50 และประเภทแอบแฝงร้อยละ 48.50 (ดูตารางที่ 4) และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการย้ายแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P > 0.05$

3.2 การย้ายเข้า จากจำนวนที่ย้ายเข้าทั้งสิ้น 497 ราย เป็นประเภทโดยตรงคิดเป็นร้อยละ 52.72 และประเภทแอบแฝงร้อยละ 47.28 (ดูตารางที่ 4) และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการย้ายเข้าแล้วไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติ $P > 0.05$

3.3 การย้ายออก จากจำนวนที่ย้ายออกทั้งสิ้น 501 รายเป็นประเภทโดยตรงคิดเป็นร้อยละ 50.30

เป็นประเภทแอบแฝงร้อยละ 49.70 (ดูตารางที่ 4) และเมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการย้ายออกแล้ว ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P > 0.05$

4. เปรียบเทียบ“การย้ายเข้า”ระหว่างหญิงอาชีพพิเศษรายใหม่กับรายเก่า

จากจำนวนหญิงอาชีพพิเศษที่มีการย้ายเข้าทั้งสิ้น 497 ราย เป็นรายใหม่ 385 ราย (ร้อยละ 77.46) เป็นรายเก่า 112 ราย (ร้อยละ 22.54) และเมื่อเปรียบเทียบเป็นรายเดือนพบว่า รายใหม่มีการย้ายเข้ามากกว่ารายเก่าในทุกเดือน ยกเว้นเดือนกันยายน มีการย้ายเข้าเท่ากัน (ดูตารางที่ 5) เมื่อทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยการย้ายเข้าระหว่างรายเก่ากับรายใหม่แล้ว มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $P < 0.005$ และในจำนวนที่ย้ายเข้า 497 ราย เป็นประเภทโดยตรง ร้อยละ 52.72 เป็นประเภทแอบแฝงร้อยละ 47.28 (ดูตารางที่ 4)

วิจารณ์

หญิงอาชีพพิเศษมีการเคลื่อนย้ายอยู่ในอัตราที่สูง คือ อัตราเคลื่อนย้ายเฉลี่ยต่อเดือนร้อยละ 42.34 (ของจำนวนทั้งหมด) เป็นการย้ายเข้าร้อยละ 21.09 และย้ายออกร้อยละ 21.26 จำนวนผู้ที่ย้ายเข้ามาในสถานบริการจะเป็นรายใหม่มากกว่ารายเก่า คิดเป็นร้อยละ 77.46 และ 22.54 ตามลำดับ การย้ายในอัตราที่สูงดังกล่าวทำให้เกิดปัญหา อุปสรรค ในการควบคุมและมีผลกระทบต่อ การควบคุมกามโรคและโรคเอดส์เป็นอย่างมาก โดยเฉพาะการดำเนินงานทางด้านระบาดวิทยา เช่น การนัดตรวจสุขภาพ การติดตามผู้ป่วย การติดตามผู้สัมผัส รวมทั้งการดำเนินงานด้านการให้สุขศึกษา หญิงอาชีพพิเศษที่ย้ายเข้ามาในแต่ละเดือนส่วนมากจะเป็นรายใหม่ ซึ่งถือว่า

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของหญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง และประเภทแอบแฝง

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง	1,281	54.35
หญิงอาชีพพิเศษประเภทแอบแฝง	1,076	45.65
รวม	2,357	100.0

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละการย้าย-ไม่ย้าย ของหญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรงและประเภทแอบแฝง

ตัวแปร	ย้าย		ไม่ย้าย		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง	514	40.12	767	59.88	1281	100
หญิงอาชีพพิเศษประเภทแอบแฝง	484	44.98	592	55.02	1076	100
รวม	998	42.34	1359	57.66	2357	100

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละการย้ายเข้า-ย้ายออก ของหญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรงและประเภทแอบแฝง

ตัวแปร	จำนวน ทั้งสิ้น	ย้ายเข้า		ย้ายออก		รวม	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง	1281	262	20.45	252	19.67	514	40.12
หญิงอาชีพพิเศษประเภทแอบแฝง	1076	235	21.84	249	23.14	484	44.98
รวม	2357	497	21.09	501	21.26	998	42.34

ตารางที่ 4 เปรียบเทียบการเคลื่อนย้ายของหญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง และประเภทแอบแฝง

ตัวแปร	ย้ายเข้า		ย้ายออก		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง	262	52.72	252	50.30	514	51.50
หญิงอาชีพพิเศษประเภทแอบแฝง	235	47.28	249	49.70	484	48.50
รวม	497	100.0	501	100.0	998	100.0

ตารางที่ 5 เปรียบเทียบจำนวนและร้อยละ "การย้ายเข้า" ของหญิงอาชีพพิเศษรายใหม่และรายเก่า

เดือน	หญิงอาชีพพิเศษรายใหม่		หญิงอาชีพพิเศษรายเก่า		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ต.ค. 34	40	83.33	8	16.67	48	100
พ.ย. 34	42	95.45	2	4.55	44	100
ธ.ค. 34	21	67.74	10	32.26	31	100
ม.ค. 35	28	73.68	10	26.32	38	100
ก.พ. 35	29	93.55	2	6.45	31	100
มี.ค. 35	42	73.68	15	26.32	57	100
เม.ย. 35	26	68.42	12	31.58	38	100
พ.ค. 35	40	48.43	11	21.57	51	100
มิ.ย. 35	42	67.74	20	32.26	62	100
ก.ค. 35	31	91.18	3	8.82	34	100
ส.ค. 35	29	87.88	4	12.12	33	100
ก.ย. 35	15	50.00	15	50.00	30	100
รวม	385	77.46	112	22.54	497	100

เป็นผู้ที่ยังไม่เคยได้รับการให้ความรู้เรื่องกามโรคและโรคเอดส์มาก่อน จึงเป็นกลุ่มที่เราจะต้องให้ความสำคัญและเข้าทำการควบคุมและให้ความรู้โดยรับตัวคนที่หญิงอาชีพพิเศษประเภทโดยตรง และประเภทแอบแฝง มีการย้ายเข้า-ย้ายออก ไม่แตกต่างกันนั้น เนื่องจากสถานบริการแต่ละแห่งมีความจำกัดในการรับหญิงบริการ คือสามารถรับได้ในจำนวนจำกัดเมื่อมีการรับไว้แล้ว ต่อมามีการย้ายออกไปจำนวนเท่าใด เจ้าของสถานบริการก็จะจัดหาหญิงใหม่มาทดแทนในจำนวนเท่ากันหรือใกล้เคียงกับที่ย้ายออกไป

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษา แสดงให้เห็นว่าหญิงอาชีพพิเศษมีการเคลื่อนย้ายในอัตราที่สูง ทั้งประเภทโดยตรงและประเภทแอบแฝงและผู้ที่ย้ายเข้ามาในสถานบริการในแต่ละเดือนจะเป็นรายใหม่มากกว่ารายเก่า

เอกสารอ้างอิง

1. กองกามโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ. คู่มือปฏิบัติงานกามโรค. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา, 2529.
2. กองระบาดวิทยา สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. ข้อมูลสถานการณ์โรคเอดส์ในประเทศไทย ธันวาคม 2535. เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการ เรื่องการเฝ้าระวังผู้ติดเชื้อเอดส์เฉพาะพื้นที่ในประเทศไทย รอบที่ 9 มิถุนายน 2536. เอกสารอัดสำเนา.
3. วิวัฒน์ วจนพิทยากร. โครงการถุงยางอนามัย 100% มาตรการป้องกันโรคเอดส์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เรือนแก้วการพิมพ์, 2534.
4. ศูนย์กามโรค สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 4 ราชบุรี. สรุปผลการปฏิบัติงานปีงบประมาณ 2530-2535. เอกสารอัดสำเนา.
5. กองกามโรค กรมควบคุมโรคติดต่อ. เอกสารข้อมูลสถิติงานควบคุมกามโรค ปีงบประมาณ 2535. เอกสารอัดสำเนา.

ดังนั้น ในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในด้านระบาดวิทยาและการให้สุขศึกษาในกลุ่มหญิงอาชีพพิเศษ ต้องคำนึงถึงการเคลื่อนย้ายเป็นองค์ประกอบสำคัญส่วนหนึ่งด้วย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ นายแพทย์ชวลิต มังคละวิรัช ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านเวชกรรมป้องกัน กองกามโรค ซึ่งเป็นผู้ให้ความกรุณาชี้แนะหัวข้อเรื่อง และให้แนวคิดในการวิจัยนี้ ขอขอบคุณ ผศ.พิทักษ์ อาจคุ้มวงศ์ ภาควิชาคณิตศาสตร์ สถาบันราชภัฏ ราชบุรี และนางประไพ เทียนศาสตร์ สำนักงานควบคุมโรคติดต่อเขต 4 ราชบุรี ที่ได้ให้คำแนะนำการวิเคราะห์ทางสถิติ ขอขอบคุณเจ้าหน้าที่งานระบาดวิทยา ศูนย์กามโรคเขต 4 ทุกท่านที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับความสำเร็จของการวิจัยครั้งนี้.